

tinets Kostbarhed. Saasnart Opfindelsen her var bleven prøvet i det smaa, var derfor Conferentsraad *Örsted* betænkt paa at give Apparatet en saadan Indretning, at en liden Masse af det kostbare Platin kunde udbredes paa en stor Overflade. Af platinerede Metaller turde man ikke love sig Meget; da enhver nok saa liden Aabning i Platinovertrækket vilde tillade Salpetersyren at angribe Metallet derunder. Han valgte derfor platinerede Porcellaincylindre, hvilke bleve forfærdigede i vor Porcellainfabrik med al ønskelig Fuldkommenhed. De poröse Leerkar, ved hvilke Salpetersyren holdtes skilt fra Svovelsyren, uden dog at sættes udenfor ledende Forbindelse dermed, beholdtes fra samme Fabrik. Apparatets Virkning var ganske, som det var forudsat, og har meget lettet Udbredelsen af den *Groviske* Opfindelse baade her, og paa adskillige Steder i de tilgrændsende Lande.

Den historiske Classe.

Professor *Madvig* har forelagt Selskabet en Afhandling om den antike (græsk-latinske) Metriks Grundbegreber, i hvilken han havde stillet sig det Maal, ved Fastsættelsen af den metriske Rhythmus's Begreb og Form i Almindelighed og ved Efterviisning af dens Fremkomst i de gamle Sprog af de i disses Udtale givne Elementer paa eengang at vinde et sikkrere Grundlag for Bearbejdelsen af den antike Metrik i det Enkelte og at gjøre den hele Maade, hvorpaa den antike Versebygning virkede, anskuelig og begribelig (hvilket den efter de almindelige Forestillinger om Forholdet imellem de Gamles Vers og den prosaiske Udtale aldeles ikke er), samt herved tillige at begrunde en rigtig Sammenligning imellem den antike Versebygning og vore Sprogs. Tankegangen i Afhandlingen er, sammentrængt i Korthed, følgende:

Rhythmus er Overensstemmelse i en afvexlende Bevægelse, frembragt ved den udjævnende Gjntagelse af den samme, Afvexlingen indeholdende, ved Sandsen let opfattelige Bevægelsesfigur, af Afsnit, der have samme Udstrækning og samme indre Forhold imellem de forskjellige og derved Afvexlingen frembringende Grunddele. Allerede i Rummet fremtræder ikke blot en symmetrisk Udvikling i modsatte Retninger fra eet Punkt, men ogsaa en under Afvexlingen med sig selv overensstemmende Række i een Retning, naar Afsnit, der

hvert for sig ere sammensatte af indbyrdes forskellige rumudfyldende Dele i et let opfatteligt Forhold, gjentages med den samme indre Bygning, hvad enten nu Afvexlingen er frembragt blot ved Grunddelenes Størrelsesforhold eller, under lige Størrelse, ved andre Egenskaber, f. Ex. Fårve. Denne Afvexling og Overeensstemmelse overført paa Bevægelse i Tiden og visende sig i dens Afsnit er Rhythmus. Forskjelligheden ved de enkelte Momenter af Bevægelsen, som i let opfatteligt Forhold danne det Afsnit, der som bestemt Figur og Lov kommer igjen, kan altsaa enten ligge i selve Tidsforholdet alene eller, ved lige Tidsudstrækning, i en anden de enkelte Momenter adskillende Eiendommelighed. Naar et Hjul regelmæssig dreier sig saaledes, at det i en vis Tid altid gjør en langsom og derpaa to hurtige Omdreininger, i et simpelt og bestemt Forhold, f. Ex. de hurtige hver af halv Varighed mod den langsomme, vil heri være en Rhythmus, uafhængig af alle andre Beskaffenheder, enten disse bidrage til at henvende Opmærksomheden paa denne Bevægelsesform eller aflede den derfra (A); men paa den anden Side vil en Rhythmus være tilstede og mærkes, naar alle Omdreininger have samme Varighed, men den første, fjerde, syvende o. s. v. ere ledsagede af en særegen Tilsyneladelse, f. Ex. en Lysudvikling (B). Den første Art af Rhythmus, der blot er bygget paa Grunddelenes Tidsforhold, vil ogsaa da vise sig, skjönt langt svagere, naar Afsnittene vel ikke ere dannede af samme Grunddele i samme Orden, men dog ligestore og opløste i Grunddele efter samme Tal som Delingsprincip, som f. Ex. i $\frac{1}{2} \frac{1}{4} \frac{1}{4}$, $\frac{1}{4} \frac{1}{2} \frac{1}{4}$, $\frac{1}{4} \frac{1}{4} \frac{1}{2}$, $\frac{1}{8} \frac{1}{8} \frac{1}{4} \frac{1}{2}$ i Modsætning til $\frac{1}{6} \frac{1}{6} \frac{1}{3} \frac{1}{3}$, $\frac{1}{3} \frac{1}{6} \frac{1}{6} \frac{1}{3}$, $\frac{2}{3} \frac{1}{3}$, $\frac{1}{3} \frac{2}{3}$ (C). Men da her tillige savnes en fast Modsætning, der frembringer nødvendig Afvexling og betegner Afsnittene, fremtræder ogsaa herved denne Rhythmus som ufuldstændig.

En *hörli*g Rhythmus viser sig i en Følge af Lyd, der deler sig i Afsnit, dannede af enkelte Lydmomenter saaledes, at den forklarede Afvexling og Overeensstemmelse fremkommer. I den musikalske Taktbevægelse, der er uafhængig af Tonernes Art, udfyldes Afsnittet, den enkelte Takt, med Momenter, der ikke andenstedsfra ere givne i en bestemt Tidsudstrækning, men som her *frembringes* og vilkaarlig forkortes eller udstrækkes. Taktbevægelsen hører altsaa til den svagere Art af Rhythmus (C), hvori blot Afsnittene (hver Takt) ere ligestore og indeelte i enkelte Momenter efter samme Grundtal (lige, ulige, Fjerdedeelstakt o. s. v.), men derimod Grunddelene i Afsnittene ikke følge i samme Orden eller med ganske det samme Udstrækningsforhold. Den kræver,

for at opfattes, den største Simpelhed i Grundforholdet, saa at vor Musik ikke bruger Femtedeeltakt. Takten er et mindre bestemt, løsere Schema for Tønrernes Bygning end den metriske Rhythmus.

Talens, den metriske, Rhythmus fremkommer ved *Anordningen* af Stavelser efter deres *givne* Beskaffenhed til eensartede Afsnit, der gjenkomme som Grundfigur i Talens Bevægelse. Stavelserne maae i sig selv have en Modsætning og Forskjellighed for at frembringe en kjendelig og selvstændig Figur. Forholdet imellem Grunddelene i denne Figur maa være simpelt. Da Grunddelene ikke her dannes saaledes frit, som Taktdelene i Musiken, men indtræde som faste og begrændsede, er deres *Orden* af væsentlig Indflydelse; medens $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ udgjör samme Takt som $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$, er derimod — ∪ (kort og lang, betonet og ubetonet Stavelse) ikke samme Fod som ∪ —. Den metriske Rhythmus viser sig ved Talen i dennes forresten rigtige Form. Stavelsernes Modsætning maa ligge i Egenskaber, som de have i den prosaiske Udtale og som mærkes i denne, saa at Stavelserne selv *indeholde* og give deres Rhythmus, ikke *faae* den ved Recitationen; ellers var Alt Vers eller snarere Intet *var* et Vers, men Alt kunde læses saaledes. Men denne Egenskab ved Stavelserne maa tillige være den i ethvert Sprog i Udtalen væsentlige og karakteristiske, som fortrinlig höres og som modulerer ogsaa den prosaiske Tale deri. Vers er den Rhythmus, der höres, naar de dertil anordnede Stavelser, udtalte tydeligt og bestemt efter den prosaiske Udtale, afficere ved den deri fremtrædende Overensstemmelse i Bevægelsen. (Forresten frembringes Overensstemmelsen ikke altid umiddelbart ved Gjentagelsen af samme Afsnit, Fod, men flere Födder forbindes til et sammensat Afsnit, der gjentages i Verset, eller hele det sammensatte Vers udjevnes ved Lighed med næste Vers eller en Forbindelse af Vers, en Strophe, finder Udjevningen i Strophens Gjenkomst.) Intet Sprog *vælger* at skrive Vers efter dette eller hiint Princip, uafhængigt af den prosaiske Udtale, men kan alene frembringe Vers efter det i dets Udtale herskende Princip. Den metriske Rhythmes Fremkomst ved Anordningen af givne Dele, i hvis Egenskaber den viser sig, adskiller den ogsaa derved fra den musikalske Takt, at Pausen, der i denne naturligen regnes med, da blot Tidsmomenterne tælles uden Hensyn til de udfyldende Deles övrige sandselige Beskaffenhed og altsaa det udfyldte Tidsmoment ogsaa kan komme i Betragtning, ikke har Betydning i Verset; thi kun i udtalte Stavelser mærkes Modsætningen og Bevægelsens Lov.

Rhythmens Betydning ligger ikke, hvor Hermann, Boeck og Apel, skjönt indbyrdes uenige, dog alle have søgt den, i *Repræsentationen* af et vist andet Begreb eller Forhold i Tilværelsen, men i dens eget Væsen som velgjørende Enhed og Orden i Mangfoldighed, som behagelig sandselig Affection og som Indtryk, der fremkalder en aandelig Reaction og Bevidsthed.

Saadanne Characteristiker, der give Stavelserne en til Rhythmens Frembringelse skikket Modsætning, ere nu *Accenten* og *Quantiteten*. I Sprog, der udtales som vort, er Quantitetsforskjellen ikke forsvunden, men underordnet og afficerer ikke Öret som det Vigtigste i Udtalen; alle Stavelser kunne altsaa i denne Henseende (i Vers) gjelde for lige, medens de derimod stærkt og bestemt adskilles ved Betoningen. Rhythmen frembringes altsaa ved at anordne Stavelser saaledes, at de ved Betoningen mærkede og ikke mærkede Stavelser danne ligelange og ligeformede Afsnit (B)¹⁾ (eller Combinationer af Afsnit). Omfanget af Afsnittet, Foden, er givet, foruden i det almindelige Krav paa let Opfattelighed, i Grændsen for Muligheden af at udtale en Række ubetonede Stavelser efter en betonet (‘— — —, *svingende med Sværdet*). Dette er vor Metrik. *Hvorfor* vi skrive Vers efter Accenten, spørge vi ikke om; thi vi føle, at vi ikke kunne Andet, men om de Gamle gjøre vi et sligt Spørgsmaal. Paa dette vor Metrics Grundlag beroer Udelukkelsen af Former, der ere den antike Metrik eiendommelige. Da Stavelserne ikke vurderes efter Udstrækning, men efter en anden Charakter, gives her ikke en Opløsning og Sammentrækning af Grunddelene i Foden som naar i de gamle Sprog — opløses til — — (— — — for — —) eller — — sammentrækkes til — (— — for — —); den Modifikation, der hist er imellem den rene trochaiske Række (— — — — — — —) og den kun tilnærmelsesviis fremstillede (— — — — — — —), falder bort; da to *virkelig* betonedede Stavelser kun kunne bringes sammen ved möisommelig Kunst og i en bestemt, meget indskrænket Form (i to Eenstavelserord eller i en betonet Endestavelse og en Begyndelsesstavelse), bortfalder Spondeen, o. s. v.

De Gamle skreve derimod deres Vers efter Quantiteten, det er, efter Vocalernes og Stavelsernes Udtales *Form*, der tillige, ved samme Hurtighed i Udtalen, danner et bestemt Udstrækningsforhold, saa at den lange Stavelse er

¹⁾ Om de Friheder, der kunne tillades, kan i dette korte Omrids ikke tales.

lig to korte. Dette gjorde de Gamle, fordi de i daglig Tale udtalte Ordene efter Quantiteten, hørte denne stærkt og tydeligt, men Accenten underordnet. Denne Sætning, hvis Miskjendelse hindrer enhver begribelig Fremstilling af den gamle Metrik, fremgaaer ikke blot umiddelbart af Versene selv, der kun derved fik Gyldighed og Virkning paa Öret og en Norm for Stavelsernes prosodiske Beskaffenhed, men den udtales med een Mund af alle de gamle Rhetorer, af Aristoteles som af Dionysius Halicarnassensis, af Cicero og Quintilian, der, hvor de tale om Velklang i det prosaiske Foredrag, ene og alene tage Hensyn til Stavelsernes Quantitet og Stavelserækkens Beskaffenhed i denne Henseende, og handle derom med stor Udförlighed, men *aldrig* nævne Accenten herved. Hertil kommer et höist vigtigt Punkt, der endnu ikke er noksom fremstillet i dets Betydning og benyttet, skjönt det kaster et klart Lys til begge Sider, det er, Overgangen til en forandret Versbygning *ifölge* Overgangen til en anden Udtale. Overgangen til den nuværende (nygræske) Udtale efter Accenten (som hos os) skeete efterhaanden i Aarhundrederne efter Christus; (hos Latinerne fremtræde Sporene heraf i det fjerde Aarhundrede). I den daværende aldeles traditionelle og ufrie Poesie beholdtes imidlertid den gamle Verskunst, der, bygget paa en forsvindende eller forsvunden Udtale, var Öret fremmed (ligesom vi skrive latinske Vers imod *vor* latinske Udtale); men tillige höres fra de Lærde Klager over Folkesange (*πολιτικά*), hvori Naturen gik over Optugtelsen og den daværende virkelige Udtale fulgtes. Efterhaanden blev det selv de Lærere for besværligt at skrive Vers efter en forsvunden Udtale; man indskrænkede sig altsaa til at iagttage den i Orthographien *synlige* Quantitetsforskjel (η, ω mod ϵ, \omicron), men opgav den blot hörlige (som nu *ikke* længere hörtes), saa at ethvert α, ι, υ brugtes vilkaarligt som langt eller kort. Endelig opgives ogsaa denne Levning; men föier sig efter Naturen og skriver Vers alene efter Accenten, ligesom vi (med lignende Observants og Frihed, f. Ex. at i Fleerstavelsesord den ubetonede Stavelse, som ikke staaer ved Siden af den betonedede, kan faae en Biaccent, og f. Ex. *συνεχέθησαν* maales / ◡ / ◡ /); og disse Vers efter Accenten ere de eneste græske eller latinske Vers, som vi virkelig læse rigtig som de læstes i den Tid, de skreves. At nu i de Gamles Udtale Quantiteten, ikke Accenten, herskede, hænger paa det Nöieste sammen med den store Forskjel imellem Accentens övrige Beskaffenhed i de gamle Sprog fra *vor* Accent, en Forskjel, som aldeles oversees i de almindelige Raisonnements herom. *Vor*

Accent er en fast Accent (i det Hele paa Ordenes Stammestavelser), der fremhæver det for Betydningen Væsentlige og som altsaa i Talens Gang virker rhetorisk. De Gamles Accent, skjönt udgaaende fra Verbets Stammestavelse, er flyttelig under Quantitetens Herredømme, der i Græsk foreskriver, hvor Accenten *kan* staae, i Latin, hvor den *skal* staae (*ῥίπτω, ἔπιπτον, ὑπερθέηναι, τετυμμένος, ὑπερθεσόμενος, ὑπερθεσομένων, ἄμο, ἀμάτι, ἀμavissem, ἀμavisσέτις*). Dette staaer nu atter i inderlig Forbindelse med de gamle Sprogs grammatiske Bygning, Ordenes stærke og jevne Udfoldelse i Böiningsendelser i Modsætning til vore Ords Concentration omkring den fast og stærkt betonede Kjerne. Accenten spillede i de gamle Sprog den samme Rolle, som Quantiteten hos os; ligesaa lidet som det hos os for en rigtig Udtale er uvigtigt, om vi sige *ō* eller *ö*, ligesaa lidet var Accenten uvigtig hos de Gamle, men den var ikke det Principale. (Baade ved Flexionens større Herredømme over Ordenes Endelser og ved selve Udtalen efter Quantiteten var Rimet udelukket fra den gamle Versebygning; Rimet forudsætter Stavelser udhævede ved Betoning.) De Steder hvor man i Græsk, for at forklare Uregelmæssigheden i Vers, har antaget i det Ringeste et secundært Hensyn til Accenten i Versebygningen, ere aldeles vilkaarlig udtagne af en Mængde, hvoraf de övrige ikke tillade denne Forklaring, der tillige forvirrer de regelmæssige Vers. Det er i den nyere Tid en almindelig udbredt og i mange metriske, grammatiske og litterærhistoriske Böger gjentagen Mening, at de ældste Romere have skrevet Vers efter Accenten, men at de Digtere, der indførte Efterligningen af den græske Poesie og skabte en Litteratur, have indført det græske prosodiske Princip; som om det stod i Digternes Magt at skabe et Princip, der modstred Sprogets Udtale og fölgelig var Folkets Öre ufatteligt. Den hele Forestilling om Accentens Betydning i den ældste romerske Versebygning viser sig ved nærmere Betragtning som en med den meest paa-faldende Forvirring og Lettroenhed udspunden Vildfarelse, der ikke gaar længere tilbage end til Bentleys Udgave af Terents, der dog er langt fra at have fremsat Vildfarelsen i det Omfang, den siden har faaet, og op til Bentleys lidet ældre Landsmand Wase. Derimod er den latinske Accent, som ovenfor bemærket, nöiagtig bunden til Quantiteten, da den altid ligger paa næstsidste Stavelse, hvis denne er lang, ellers paa trediesidste. Heraf fölger, at *i visse Vers-former*, navnlig den trochaiske, Rækken af betonede og ubetonede Stavelser

temmelig nær falder sammen med Versets Modulation igjennem Stavelsernes Quantitet (Cæsar Gállias subégit, Nicomédes Cæsarem)¹⁾.

De Gamles Vers bygges altsaa af Afsnit, der i Afvexlingen af lange og korte Stavelser have en vis bestemt Figur. Grunddelenes (Stavelsernes) Modsætning ligger her ikke i en Udhævelse udenfor Tidsudfyldningen, men i Tidsudfyldningen selv; kun ere de, aldeles forskjelligt fra de musikalske Taktdele, hver for sig givne med en bestemt Tidsudfyldning, og derved med en særegen Character, saa at Afsnittets Figur ikke blot beroer paa et Grundtal for Inddelingen af Tidsmomenterne (— eller —) ligegyldigt), men paa en bestemt Fordeling i Stavelser og disses Følge (—, modsat —). Derved og tillige ved andre (en udførligere Fremstilling krævende) Grunde bestemmes tillige Omfanget af den Substitution af Æquivalenter (— for — og — for —), der er eiendommelig for *denne* Metrik (i Modsætning til vor), fordi Tidsudfyldningen giver Grunddelene deres Betydning. Spondeen og Tribraehen ere kun slige Æquivalenter, ikke i sig selv rhythmiske Fødder, da de ikke indeholde Modsætning, og der kan derfor ikke dannes særegne Vers af dem. (Forresten kan i visse Former baade Opløsning til korte Stavelser og Contraction til lange have en characteristisk Virkning og derfor være fast Regel.) Grunddelenes bestemte givne Form gjør denne Rhythmus tilstrækkelig let opfattelig ikke blot ved Forholdet 2 : 2 og 2 : 1 imellem de modsatte Dele, Arsis og Thesis, men ogsaa ved Forholdet 2 : 3 (—, —, —, —, —, —, Pæon og Creticus). Forresten laa der i de antike Vers et stort Baand for den musikalske Compositions Taktbevægelse; thi denne maatte ikke forstyrre den Fordeling af Tidsmomenterne, der udgjorde Verset. Naar den musikalske Taktbevægelse sluttede sig til Versets Regelmæssighed, blev paa den anden Side Femtedeelstakten (2 : 3, svarende til Pæon) tilladelig.

¹⁾ Man siger, at Latinerne undgik Eenstavelserord i Slutningen af Hexametret for ikke at anbringe en tonløs Endestavelse i den sidste vigtige Arsis; og man udfinder subtile (rigtignok ganske modsatte) Virkninger, som Digterne have villet opnaae, hvor de endte et Hexameter med Eenstavelserord. Sagen er, at Romerne meget sjelden kunde ende et Hexameter saaledes; thi, naar Conjunctioner og Præpositioner, der af andre Grunde ikke slutte et Vers, regnes fra, have Romerne i det Hele *fire* Eenstavelserverber (est, sunt, es, vult) og faa Eenstavelsessubstantiver, der endda alle udenfor Nominativ (i Neutr. Accusativ) blive Flerstavelserord. *Est* staaer, som bekjendt, meget hyppigt i Enden af Vers.

Den rhythmiske Bevægelse føles nu i selve Successionen af de i Qvartetet forskjellige Stavelser og denne Successions Figur, og *i intet Andet*. (Hvor Æquivalenter udslette Afvexlingen, *hviler* Rhythmen momentant, men forstyrres ikke.) Ikke blot maa man fjerne den Forestilling, der er meest udbredt hos Hermann og tildeels Boeck, om en fra den virkelige Stavelseforbindelse ofte afvigende og ligesom uafhængig over den svævende Rhythmus (saaledes som denne Forestilling f. Ex. viser sig i den hele forvirrede Lære om de saakaldte dochmiske Vers), men man maa lösrive sig fra en meget almindeligere og dybt indgroet Mening. Man taler om en *Versaccent*, der ligger paa Versfodens lange Hovedstavelse (*Arsis*) og som betegner Versets Gang og lader den höre; og saaledes reciteres *nu* de antike Vers. Men da nu denne *Versaccent* aldeles ikke svarer til Ordenes virkelige prosaiske Accent, spørger man, hvorledes de Gamle forstode et Digt, hvori alle Ord udtaltes med en falsk Accent og hvor den rigtige for hiins Skyld maatte undertrykkes, og hvorledes Sligt gjaldt dem for poetisk Velklang. *Denne Strid imellem Ordaccent og Versaccent er en Strid imellem et svagt Væsen og en opdigtet Uting*. Det svage Væsen (i det ringeste svagere end vi almindelig forestille os og gjengive det) er Ordaccenten hos de Gamle; en Uting er *Versaccenten*, *ictus metricus*: som man har kaldt den, i de antike Vers. Ved *Versaccenten*, siger man, gjøre vi Versets Gang kjendelig, og det maatte dog ogsaa de Gamle. Det forholder sig omvendt. Vi betone Ordene efter den daglige Udtale (men tydeligt og med en tilladelig Udhævelse af *Biaccenter*) og derved *fremkommer* Verset i Accentfølgen, men eksisterer ikke iforveien og betegnes først ved *Accenterne*. De Gamle udtalte bestemt de lange og korte Stavelser og derved *fremkom* Verset og betegnede sig selv i deres Orden. I en ordnet Succession af modsatte Dele sætter man intet andet Mærke for Successionen end selve Modsætningen. Vi have overført *Versaccenten* fra os selv, hos hvem den er *Ordaccenten som Stof for Verset*, til de Gamle, som hverken ane eller nævne den. Men de Gamle bruge dog, siger man, i Metriken Benævnelserne *arsis* og *thesis* for Fodens Dele og tænke sig altsaa, som Ordet *arsis* antyder, en Hæven af Stemmen som marqverende Verset. For det Første have disse Ord i den gamle Musik, hvorfra de ere tagne, just den modsatte Betydning, saa at *Thesis* er den gode Taktdeel, *Arsis* den svage, en Sprogbrug, som Bentley og Hermann have ombyttet. (Dog tales allerede hos Priscian, paa hvis Tid *Accentudtalen* fremherskede,

om arsis som *elevatio vocis*). Dernæst er det bekjendt, at i Musiken selv, hvor dog Taktdelene ikke i sig selv indeholde en characteristisk Modsætning og derved danne en bestemt Figur, den saakaldte gode Taktdeel ikke *skal* udhæves, men at man tillader den Uövede at marqvere den for at föle Taktbevægelsen. I Verset er den lange Stavelse selv Mærket, og der gives forsaavidt en virkelig god og stærk Deel i Foden, som to Tidsmomenter ere sammensmeltede til een kraftigere Eenhed. Hertil at lægge en Accent vilde for de Gamle være just lige det Samme som om vi vilde til Accenten, som Ordet har, i Verset lægge en Quantitetsforlængelse. Ordet ictus (ikke metricus) bruges hos Qvintilian og Horats i Tale om Vers for at betegne Taktmaalingen med Haand eller Fod, ikke ved Stemmens Hævelse: Pedum et digitorum ictu intervalla signant (Quintil. IX, 4, 5). Man taler om en Forlængelse ved Arsis, som om Betoning, hvis den endog var her, medførte Forlængelse; det Sande er, at de Gamle sjelden og inden visse Grændser have tilladt sig den metriske Unöiagtighed at bruge en kort Stavelse for en lang, der, hvor Versschemaets bestemte Krav paa en lang forhindrede Forvirring, ligesom vore Digtere ogsaa engang imellem byde os paa det betonedede Sted en ikke virkelig betonet Stavelse. Det fölger iövrigt af denne Udvikling, at vi nuomstunder recitere de antike Vers urigtigt; men da vi ikke kunne restituere den gamle Udtale efter Quantiteten og höre dens Modulation, er en fuldkommen rigtig Recitation af antike Vers os umulig.

Sammenligner man nu det antike metriske *Stof*, de efter Quantiteten vurderede Stavelser, med vort, da tilbyder hiint Muligheden af en langt større Mangfoldighed og Afvexling, dels ved Æquivalenters Substitution og deres Brug som characteristisk Modification, dels ved Letheden af at bringe to Arser sammen (— — — — —, — — — — —, — — — — —, Former, der ere uefterlignelige hos os uden i en enkelt tilnærmelsesviis dannet Ordforbindelse). Men vor Metrik er, idet den udhæver det for Betydningen Væsentlige i Ordene, langt mere rhetorisk end den antike og, idet den ikke selv er bygget paa Tidsmodsætningen og derfor ikke foregriber den musikalske Takt, meget mere tilgængelig for fri musikalsk Behandling. Oversættelser af de Gamles Digte i Originalernes Versemaal ere derfor kun Tilnærmelser i meer eller mindre analoge Former; ved de Former, der just beroe paa det antike prosodiske Stofs Særegenhed, i kunstige Chorsange, hos Pindar o. s. v., gjør denne Oversætter-

bestræbelse Vold paa vort Sprog og frembringer en Form, der gjør et høist uklart og næsten uopfatteligt Indtryk, hvor der for de Gamle var et let og naturligt.

(I Afhandlingen selv ere tilføiede nogle speciellere Corollarier, som i dette Udtog forbigaaes. Det er ikke Forfatterens Mening at den her givne Udvikling i alle Partier er ganske ny, men vel at den i sin Heelhed og Sammenhæng er det.)

Professor *David* meddeelte nogle Bemærkninger om Sexualforholdet iblandt Födlerne. Det er nemlig en bekjendt Sag, at der overalt fødes flere Drengene end Piger, men om og hvorvidt bestemte Aarsager, og navnlig Climæet kan tilskrives nogen Indflydelse paa de mandlige Födslers Overvægt, derom ere Meningerne meget deelte. Nogle have antaget, at Climæet slet ikke yttre nogen Indflydelse herpaa, medens Andre have søgt at godtgjøre, at der i de varmere Lande fødes forholdsmæssig flere Piger end i de koldere. Begge disse Meninger anseer Prof. D. ikke vel begrundede, og antager tvertimod, at der i det mere tempererede Europa fødes flere Drengene end i Norden. Sin Paastand støtter han især paa en Sammenligning af Födelisterne for Frankrig fra 1817 til 1836 og for de tre nordiske Riger, Danmark, Norge og Sverrig fra 1816 til 1835; thi medens Sexualforholdet hist var som 1000 : 1063, 9 var det her som 1000 : 1050, 4. Differentsten var altsaa næsten $1\frac{1}{2}$ pr. Ct. Sin Anskuelse finder han ogsaa bekræftet, naar man tager Hensyn til andre Landes Statistik, og navnlig de nyere, mere tilforladelige, Födelistere fra Rusland og fra Italien. Ogsaa gjorde han opmærksom paa, at Overvægten af de mandlige Födslere i en Række af mere sunde Aar er større end i en Række af Aar, i hvilke Sundhedstilstanden har været mindre god — et Phænomen, der synes at bekræfte den første Anskuelses Rigtighed og tildeels at forklare den. Fra 1817 til 1824 var saaledes Mortaliteten i Frankrig ikke ubetydeligt mindre end fra 1825 af indtil Enden af den nævnte Periode, men i det første Tidsafsnit var ogsaa Sexualforholdet noget større end i det sidste. I Danmark døde i Gjennemsnit af 1828 til 1835 aarligen 32,650 Individuer, medens der fra 1816 til 1827 kun aarligen vare døde 23,652. Men dengang forholdt de fødte Piger sig til de fødte Drengene som 1000 : 1060, medens Forholdet i de